

Építőművészet — gazdaságosság

Elmélyült, gondos tervezés — Több idő jut a lényegi munkára
244 Szép, változatos épületek, költségnövelés nélkül

— Kérdezhetem így: melyik a kedvesebb gyermeke, a luxus Intercontinental, vagy a szolidabb Volga-szálló? Melyik hotel presszójában igyuk meg a kávé?

Finta József, a Lakóterv állami díjas műteremvezetője, a két szálloda tervezője (április 4-én másodsorban tüntették ki Ybl Miklós-díjjal; ez alkalommal a szállodatervezésben elért eredményeiért) a nem túl tapintatos kérdésre kérdéssel válaszol:

— Van úti okmány a Csehszlovákiába? Ha igen, akkor kávézzunk Pozsonyban, ugyanis valószínűleg ott épül fel a győri házgyár elemeiből a budapesti Volgához hasonló szálloda, most elsősorban az foglalkoztat... Persze nem tagadom: jó érzés néha olyan épületbe látogatni, amelyet én terveztem, de ami elkészült, az már a múlté. Jobban szeretek előretéríteni.

A részletek

S mert a jövő papírra álmódott elképzelései a Lakóterv Madách téri székházában láthatók, a műteremben maradtunk tehát; a tanulmánytervek és programtervek, a tusrajok és makettek között isszuk meg a kávé.

— Az Állami Díjat nem sokkal a Duna Intercontinental-szálló felépülte után, Salgótarján rekonstrukciójáért kapta, a mostani kitüntetés viszont egyértelműen a szállodatervezésre utal. A jövőben a szállodaépítkezésekre specializálja magát?

— Nem. Továbbra is szeretnék különféle épületeket tervezni, de a szállodatervezéssel kapcsolatos tapasztalataimat is szeretném természetesen kamatoztatni. A szálloda sajátos nagyüzem, így az építészek alapjaiban ismernie kell a vendégfogadás, a kiszolgálás egész folyamát. Ugyanakkor az építetőknek, a beruházóknak konkrétan meg kell határozniuk: milyen funkciót számnak a szállodának, milyen vendégkörre számítanak, mennyiért adják majd ki a szobákat, csak a szállóvendégeknek kívánják-e szolgáltatást nyújtani, vagy — mint a Volga esetében — egy városnegyed vendéglátóipari centrumát alakítják ki. A belső építészek végső soron még azt is tudnia kellene, hogy beategyültes vagy szalonzenekar játszik-e majd az éjszakai bárban, ennek megfelelően, a fiatalok vagy az idősebb korosztály ízléséhez alkalmazkodva rendezze-e be a helyiséget...

— A pozsonyin kívül hazai szállodát is tervez?

— Most készítem a fonyódi fürdőközpont tanulmánytervét, és szó van egy diákszállóról. A diákszállónak két helyszínt és legalább négyféle szerkezeti megoldást szeretnénk javasolni, jöllehet, ez többletmunkát jelent, de nagyobb az esély a megvalósulásra. Szerencsére az elmúlt évek rohamtempója után most van szabad kapacitásunk — talán túl sok is —, kiviteli tervek helyett jobbra tanulmányterveket és programterveket készítenek. A beruházások ütemének átmeneti lassítása a mi műtermünk is érintette: néhány építkezés későbbre halasztódott. Am ennek a mi szempontunkból előnye is van: nyugodtabb körülmények között, elmélyültebben dolgozhatunk. Előbb-utóbb talán arra is sor kerül, hogy a tervezésre szánt idő ne legyen olyan aránytalanul rövid a kivitelezés hónapjaihoz képest...

Mi ösztönöz?

— Az Intercontinentalt és a Volgát gyakran említik együtt, hivatkozással, hogy a luxushotelt tervező építész a szerényebb igények kielégítésére szánt anyagi földi szállodát is csaknem luxusszínnalra fejlesztette, anélkül, hogy az eredeti költségeket növelte volna. Hasonló megoldásokra, és nem is csak a szállodák építésekor, most még inkább szükség van, de vajon mi sarkallja a tervezőt a racionalisabb-gazdaságosabb módszerek alkalmazására?

— Mindenekelőtt, hogy legyen munkája. Az építetők most alaposabban kívánják előkészíteni beruházásaikat, nyilvánvaló számukra, hogy kivitelezés közben immár nem lehet növelni a költségeket. Célszerű tehát jó előre tisztázni a részleteket: mennyi pénzüük van, és mit igényelnek érte. Tervezőnek és beruházónak ez egyaránt előnyös, mert így elejét vehetjük a későbbi viták zömének, a gyakori időrabló tervmódosításoknak. Eddig a tervező idejének nem ritkán hetvennyolcvan százalékát az adminisztrációs feladatok, a viták, a tárgyalások töltötték ki. Fegyelmesebb, megalapozott beruházás esetén több idő jut a lényegi mun-

kára: könnyebb lesz a gazdaságos és tetszetős-jó megoldásokat megtalálnunk.

— A gazdaságosság jelszavával nem szabad visszaélni, a tervezőnek hosszú távon kell gondolkoznia. Rosszul értelmezett takarékoság például, ha a blokkos épületeket kívülről bevakolják, mert a vakolat egy-két év alatt leperog, és a koravén házat rövidesen tatarozni kell. Nem gazdaságos az sem, hogy például az új iskolák többsége országsszerte egyforma, noha más léptékű épület illik a dunántúli falvakba, mint az Alföldre. Költségnövelés nélkül is lehet variálni, s erre a megfelelő, rugalmas típustervek is lehetőséget adhatnak. Ha iskolákra hivatkozom, hadd említsek jó példát is. Az új tanintézetekben általában a tornaterem helyettesíti a dísztermet, bár tornaterem sincs mindenütt. Magyar Géza kollégám viszont salgótarjáni és szolnoki iskoláiban, a normatívák által megszabott négyzetméteren belül is olyan széles átriumot, közlekedő teret alakított ki, amely alkalmas az ünnepségek, rendezvények, kiállítások megtartására. Úgy érzem, ez az a többlet, amellyel a tervező olykor az építetők igényét is túlteljesítheti, és valószínűbbé teheti a terv megvalósulását.

— Mint építőművészt, kielégítik-e a szerényebbnek ígérkező feladatok?

— Számomra a szerényebb feladatok sem jelenthetnek rutinmunkát. Jó példák bizonyítják, hogy egy lakóház is lehet olyan eredeti, mint egy nemzetközi szálloda. Nem szabad a munkákat osztályozni, mert akkor a kisebbnek tűnő feladat nem lelkesít, nem izgat eléggé. Az építész számára egy veszély van csupán: ha a terve nem valósul meg. Ezért a megvalósíthatóságot kell mindig elsődlegesen szem előtt tartani.

— A műteremnek a Pozsonyban remélhetőleg megvalósuló szállodaépítésen kívül egyéb külföldi munkája is volt a közelmúltban?

— Az olaszországi Perugia pályázatot hirdetett városközpontjának átépítésére. A mintegy félezer pályázó között jól szerepeltünk: tervünket megvásárolták. Ezt azért is figyelemre méltónak tartjuk, mert számunkra szokatlan igényeknek is eleget kellett tennünk. Megemlíteném még: a pozsonyi szálloda érdekességének ígérkezik, hogy nemcsak a terveit készítjük el, hanem a Győr megyei Állami Építőipari Vállalat, saját házgyárának paneljaiból kulcsátadásig építi.

Földes Tamás